Raadsvoorstel

Portefeuillehouder: **Antoinette Ingwersen**	**Opgesteld door:** **Maayke Dijkstra**, **BOR**	
Besluitvormende vergadering: 30 januari 2025	**Registratienummer collegebesluit:** 438314	**Raadsnummer** (niet invullen, dit vult de griffie in)
Titel / onderwerp: Beleids- en beheerplan waterpartijen 2025-2029; Waterpracht		
Samenvatting: De gemeente Nieuwkoop is eigenaar van ca. 125 km water met bijbehorende elementen zoals beschoeiing en stuwen. Dit areaal dient te worden onderhouden zodat het water blijft voldoen aan de diverse functies en waarmee wij blijven voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Om dit beheer efficiënt en planmatig goed te organiseren wordt elke vijf jaar een beleids- en beheerplan waterpartijen opgesteld. Het beheerplan is gebaseerd op de minimale inzet, zodat we voldoen aan de wettelijke eisen. De toename in kosten zijn voornamelijk te herleiden naar aangescherpte milieuregels waardoor het verwerken van bagger duurder is geworden. Daarbij zijn de kosten voor arbeid en materiaal de afgelopen 5 jaar fors toegenomen (indexatie). In dit plan worden het areaal, de nieuwe ambities en de bijhorende financiële middelen beschreven.		
Voorgesteld besluit: De raad wordt voorgesteld het volgende te besluiten: 1. Het beleids- en beheerplan 2025-2029 vast te stellen, conform bijbehorende en als zodanig gewaarmerkte bijlage; 2. De investeringen en de storting in de voorziening jaarlijks te indexeren via de reguliere P&C-cyclus; 3. BGW 2025-08 vast te stellen. burgemeester en wethouders van Nieuwkoop		

TOELICHTING

Inleiding / aanleiding
De gemeente Nieuwkoop is eigenaar van ca. 125 km water met bijbehorende elementen zoals beschoeiing en stuwen. Dit areaal dient te worden onderhouden zodat het water blijft voldoen aan de diverse functies en waarmee wij blijven voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Om dit beheer efficiënt en planmatig goed te organiseren wordt elke vijf jaar een beleids- en beheerplan waterpartijen opgesteld. In dit plan worden het areaal, de nieuwe ambities en de bijhorende financiële middelen beschreven.

Beoogd (maatschappelijk) effect
Waterbeheer moet ervoor zorgen dat het watersysteem en bijbehorende kunstwerken functioneren. Dit betekent onder andere dat een watergang zorgt voor de afvoer van water in perioden met veel regen en de aanvoer ervan in droge tijden, maar ook een oeverbeschoeiing die de grond (oever) op zijn plek houdt.
Daarnaast wordt met gerichte beheermaatregelen een bijdrage geleverd aan een klimaatadaptieve, waterrobuuste en biodiverse openbare ruimte.

Kader / eerdere besluiten / voorgeschiedenis
Op 6 februari 2020 heeft de raad het beleids- en beheerplan waterpartijen 2020-2024 vastgesteld. Dit nieuwe beheerplan is hier een vervanging van.

Participatie / betrokken partijen / personen
Voor dit beheerplan heeft interne afstemming plaatsgevonden met de beheerders van riool en duikers. Omdat de ‘Legger’ bepaalt aan welke eisen de watergangen en bijbehorende civiele kunstwerken dienen te voldoen, laat dit weinig ruimte over voor participatie over het beleid en beheer van de watergangen en bijbehorende civiele kunstwerken.

Duurzaamheidsaspecten
Middels de uitvoering van dit beleids- en beheerplan wordt een klimaatadaptieve, waterrobuuste en biodiverse openbare ruimte gemaakt en in stand gehouden.

Gezondheid
Door de aanleg en onderhoud van een klimaatadaptieve en een waterrobuust watersysteem wordt de kans op overstromingen verkleind. Overstromingen hebben een negatieve invloed op de gezondheid van mensen.

Varianten met argumenten voor en tegen
Als het beheerplan wordt vastgesteld, dan voldoen we aan de geldende wet- en regelgeving vanuit de Legger. Daarnaast voldoet de gemeente de komende planperiode aan het doelmatig beheren en onderhouden van de watergangen en bijbehorende elementen zoals beschoeiingen, damwanden, stuwen en duikers.

Als het beheerplan niet wordt vastgesteld dan voldoen we niet aan de geldende wet- en regelgeving en zullen de inwoners hinder ondervinden waarbij de gemeente veel klachten zal ontvangen. Er kan waterlast ontstaan, maar ook watertekort, hierdoor komen heipalen droog te staan en kan er paalrot ontstaan.

Voorgesteld besluit
De raad wordt voorgesteld het volgende te besluiten:

1. Het beleids- en beheerplan 2025-2029 vast te stellen;
2. De investeringen en de storting in de voorziening jaarlijks te indexeren via de reguliere P&C-cyclus;
3. BGW 2025-08 vast te stellen.

Kanttekeningen / risico's en beheersmaatregelen
Op het moment dat het gevraagde budget niet beschikbaar is kan het onderhoud aan de watergangen en kunstwerken niet goed uitgevoerd worden. Slecht onderhoud heeft mogelijk tot gevolg dat wij als gemeente niet voldoen aan de regels van de waterschappen. De waterschappen gaan dan dwangsommen opleggen, en deze kosten zijn mogelijk hoger dan de onderhoudskosten.
Daarnaast kan slecht onderhoud wateroverlast zowel binnen als buiten de bebouwde kom geven. Ook kan het plaatselijk voor een watertekort zorgen. Waardoor houten heipalen droog komen te staan en paalrot ontstaat.

Financiële en Juridische gevolgen
Juridische gevolgen:
Slecht onderhouden watergangen en kunstwerken zorgen er mogelijk voor dat wij als gemeente niet voldoen aan de regels van de waterschappen. De waterschappen gaan dan dwangsommen opleggen, om ons te manen tot goed onderhoud.

Financiële gevolgen:
De benodigde budgetten voor de beheerperiode 2025-2029 zijn doorgerekend.

Het benodigde budgetten zijn doorgerekend. Het budget voor Publiekrechtelijke heffingen en Energie blijft gelijk. Voor het Overig onderhoud is ten opzichte van de begroting 2024 jaarlijks extra €45.470 budget nodig. En komt op een totaal uit van €244.300.
De belangrijkste redenen voor de toename van de kosten zijn:

- Toename stortkosten slootvuil.

Dagelijks onderhoud			
Categorie	**huidige begroting**	**nieuwe begroting**	**Verschil**
Publiekrechtelijke heffingen	€ 500	€ 500	€ 0
Energie	€ 3.830	€ 3.830	€ 0
Overig onderhoud	€ 198.830	€ 244.300	€ 45.470

Huidig en benodigd budget dagelijks onderhoud begroting 2025 en verder (bedragen zijn excl. BTW, prijscompensatie en VAT-kosten)

Het totale benodigde budget voor baggeren en peilregulerende werken in de periode 2025-2035 is €4.740.912. Verdeeld over deze jaren wordt er elk jaar €444.808 in de voorziening gestort. Dit is €347.808 meer dan in het vorige beheerplan.
De belangrijkste redenen voor de toename van de kosten zijn:

- Toename stortkosten vervuilde bagger van €18 in 2020 naar €80 in 2024;
- Aangescherpt wetgeving, waardoor bagger nu sneller als vervuild wordt aangemerkt en de stortkosten hoger worden;
- Toename van areaal sinds 2020 met 20%;
- Inflatie van 2020 tot en met 2024 met ongeveer 30%;
- Baggercyclus van 12 jaar naar 10 jaar.

Voorziening baggeren & waterregulerende werken			
	2024	2025 en verder	Verschil
Storting	€ 97.000	€ 444.808	€ 347.808

(bedragen zijn excl. BTW, prijscompensatie en VAT-kosten)

De afschrijving per jaar voor oeverwerken is afhankelijk van de levensduur en vervangingskosten hiervan. Voor elk type oeverwerk is een berekening gemaakt voor de afschrijving per jaar. Vervolgens is op basis van het aanlegjaar en de levensduur het bestedingsplan opgesteld. Door de verschillende aanlegjaren verschilt het benodigde budget per jaar. In onderstaande figuren is het bestedingsplan en de bijbehorende afschrijvingen weergegeven.

2025	2026	2027	2028	2029
€ 209.772	€ 300.428	€ 209.772	€ 209.772	€ 209.772

Bestedingsplan oeverwerken 2025-2029
(bedragen zijn excl. BTW, prijscompensatie en VAT-kosten)

2025	2026	2027	2028	2029
€ 0	€ 6.992	€ 15.798	€ 22.790	€ 29.783

Afschrijvingen oeverwerken 2025-2029
(bedragen zijn exclusief prijscompensatie)

Door de jaarlijkse investering ontstaat een stapeling van kapitaallasten, waardoor de exploitatie in toenemende mate wordt belast. De per jaar toenemende kapitaallasten worden gedekt uit de Reserve herwaardering investeringen maatschappelijk nut. De reserve wordt gevoed door een jaarlijkse storting ten laste van het product Openbaar Water op de exploitatie.

Volledig Financieel overzicht
Tijdens het opstellen van de beheerplannen wordt er met de huidige prijzen gerekend. Het beheerplan wordt voor 5 jaar vastgesteld en er worden geen prijsstijgingen doorgerekend. In de praktijk stijgen de prijzen jaarlijks met de indexatie. Daarom wordt gevraagd om de jaarlijkse indexering ook toe te passen op de investeringen en storting in de voorziening.

Van het totaal benodigde extra budget wordt €150.000 dekking gevraagd ten laste van het begrotingssaldo. Sinds 2020 is er een toename van het areaal van 20% (€100.000). Hier staan hogere OZB-inkomsten tegenover. Daarnaast wordt de baggercyclus van 12 jaar naar 10 jaar aangepast. Dit heeft als primaire reden om te voldoen aan de wet- en regelgeving ook dezelfde cyclus te hebben als de waterschappen (€50.000).
We stellen voor dit bedrag te dekken ten laste van het begrotingssaldo 2025-2028. Het saldo van de begroting in 2025 is na vaststelling van de decemberwijziging € 456.000 positief en wordt na een raadsbesluit daarmee €106.000 (positief), voor 2026 €737.000 (positief), voor 2027 €279.000 (positief) en voor 2028 €435.000 (negatief).

De overige verhoging van het budget €243.278 wordt uit de Reserve herwaardering maatschappelijk nut onttrokken. De stand van deze reserve bedraagt op 01-01-2025 op €7.265.106.

Nr. 2025-08

Programma X € 1.000	Structurele doorwerking							
	2025		2026		2027		2028	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1 Ruimtelijke ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0	0
2 Ruimtelijk beheer	393	0	393	0	393	0	393	0
3 Sociaal domein	0	0	0	0	0	0	0	0
4 Bestuur en dienstverlening	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo	**393**	**0**	**393**	**0**	**393**	**0**	**393**	**0**
Mutaties reserves								
1 Ruimtelijke ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0	0
2 Ruimtelijk beheer	0	-243	0	-243	0	-243	0	-243
3 Sociaal domein	0	0	0	0	0	0	0	0
4 Bestuur en dienstverlening	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo	**0**	**-243**	**0**	**-243**	**0**	**-243**	**0**	**-243**
Totaal	**393**	**-243**	**393**	**-243**	**393**	**-243**	**393**	**-243**

Per saldo *)	**150**	**150**	**150**	**150**

*) Let op: Een 'min'teken betekent een voordeel

Bijlagen

Beleids- en beheerplan waterpartijen 2025-2029; Waterpracht

Advies meningsvormende raad